

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tula donosnal uri utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi az első emeleten, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok nant csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetvény fölvetetik 's pontosan közöltetik.

Testvér lapjaink jelen 2d. félévi folyamára az elkéstek még előfizethetnek akár a kir. postahivataloknál akár a szerkesztőségénél. 6 fr. p. p.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: kir. segédjü öt erd. ifju számára; Országgy. közlemény: (199d. orsz. rdi ülés az Vd. oszt. sérelm. folytatá, a papi javak feletti tanácskozás részletei a mellettek 's ellenük mondott beszédek vázlatával; aug. 19d. rdi ülés az Vd. oszt. sérelmeket a 128d. pontig tárgyalá; az napi ker. ülés az országgyül. szállásokról szóló rdi 2d. üzenetet elfogada szintaz napi orsz. rdi ülés a borsodi indítvány feletti vitát folytatá a ker. szerkezet megmaradtával; aug. 2 d. rdi ülés a borsodi indítvány elmellőzte után az Vd. oszt. sérelm. folytatá, szint az napi ker. ülés az urbéri törvények módosítását illető egyes indítványokról tanácskozott; aug. 22k. rdi ülés a bányatörvényről szóló rdi 3d. üzenetet vizsgálta; az napi ker. ülés az urb. törvényt módosító indítványokat folytatá; legujabb: aug. 23d. rdi ülés Finne és Buccari kerületek rendezésére nézve saját bizottsága véleményét állap tá meg a képviselők választásáról szóló kivül; az napi ker. ülésnek az örökvaltság ügyben muakalando választmány névsora mutatott be, a szentnap orsz. rdi ülés az általmenet 's hajdu és jászok kerül. rendezését illető választ néhány tetemes módosítással állapította meg, az aug. 26 ker. ülés a gyorsírás homoeopathia 's pesti tud. egyetem iránt felírást határozott, az e napi orsz. rdi ülés pedig a büntető eljárás a VIII. fejezetig vizsgálta; budapesti napló: fővárosi 's irod. njdoságok; Torna, Szatmár 's Ungmezei közgyűlések határozati)

Spanyolország (Cubai számos kivégzés; madridi zavargás; a királyné viszszaütazása; taragonai szerencsétlenség.)

Anglia (a londoni téri társaság gyűlése)

Franciaország (Tanger álgynztatása; a polyt. növendékek lázadása, a miniszterség 'sat.)

Hajti (mulatt és néger párt törzsöngése.)

Olaszország (főtszéki gyilkos elnököt halálra ítelt a diván.)

Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. fels. f. év martziusa 5d. kelt határozata szerint „öt erdélyi ifju“ számára, kik magokat a bécsi műegyetemben, mérnöki, eróművészeti vagy kereskedési tudományokban kimivelní akarnák, tanulásuk léje alatt, évenként két- kétszáz pgo ftnyi segélypénzt méltóztatott kegy. rendelni.

Országgyűlési közlemény.

199d. orsz. ülésben a t. RRnél aug. 17kén az V. osztályu sérelmek és kívánatok felett folytatott a tanácskozás. Mármaros megyének 78. pont alatti kívánata fölterjesztetni határozottat; többire nézve pedig a ker. megállapodás változatlanul hagyott. Ezután 128. pont alatt B. vármegyének a papi javak világiasittatása iránti kívánata került szönyegre; ez érdemben a vitakozást, melly a ker. ülésben olly élénk vala, ez alkalommal az e-mi főkáptalan követe kezdé meg: pártolom ugymond szóló az ország. választmány véleményét; és Borsod indítványát mint törvény és jogokkal ellenkezőt mellőzteni eszedezem. Hogy a tiszelt megye kívánata törvényinkkel ellenkezik, törvénykönyvünk bármirésze mutatja, legelső törvényink egyike (sz. István 2. kön. 1. cz.) keményen feddi az egyházi javak megátadói's azt rendeli: „hogya a király az egyháznak tett adományait védje 's azokra, mint tulajdon örökségére, sőt még inkább ügyeljen“ így rendelkezik a törvény, mellynek ötödik fejezete a nemesi, hatodik a királyi javakat biztosítja, melly törvény alkotója az aranypécsetes levélben a magyar szabadság szerzőjének nevezetik. Továbbá az aranypécsetes levél 17. cikkében minden különbség nélkül mondja: senki és soha ne fosztassék meg birtokától, mellyet jogszerű szolgálattól nyert vala; már pedig a magyar kath. papság egyfelől háboruban 's békében a magy. nemességgel együtt küzdött, vérzett, munkálkodott, másfelől mint egyház szolgálai kelet népét ugy nevelték, hogy a keresztység rettentőji annak dicsőerős bástyájává változtak, sőt nagy Lajos és Mátyás királyok alatt más nemzetekre homálytvetni készültek; most ha lassabban haladunk, egyik oka, mert már nemcsak vallás, hanem polgári törvény értelmezésében sem tudunk egyet érteni, noha hármaskönyvünk, mellynek 1ae nonusát sokan gunyolják, de mégis büszkén élvezik, világosan hirdeti: „hogya a praelatusok, egyházi kormányzók, bárók, magnások, nemesek, főemberek ugyanazon szabadsággal kiváltsággal, mentességgel birnak mind becsületökre mind világi javakra nézve.“ Ime a törvény ugyanegy ótalmat ígér, de B. elunván várni a sokszor ajánlott chinábai költözést, nem engedí hogy a törvény ótalmanak örülünk. Sajnáljuk, hogy Chinába nem utazhatunk, mert az 1548: 6. t. rendelete szerint Borsodba köteleztetünk menni, ott mint missionariusok működven. Igaz ugyan, hogy néha kir. birák által az egyháztól az adományok

viszszaszedettek, midőn t. i. a korona elidegeníthetlen javai adományoztattak, de az a nemesi rendnél is megtörtént, mint Kálmán törvényei, II. András, IV. Béla, I. Károly évlapjai bizonyítják. Igaz tovább, hogy azon időben, midőn az országot pártok dulták és a török szíviünk véret szitta, sok egyházi javadalom elhagyatott, elfoglaltatott; de ezen szomorú időkben sem a katonai javak, sem a nemesi birtokok nem voltak batorságban, és 1536tól alig találunk egy gyűlést, mellyben valamint a világi ugy az egyh. javak visszaadása ne parancsolatnék, mert őseink csak egyféle törvényvédelmet ismeretek, és az egyh. javak elfoglalásáról az 1567: 31d. törvényczikkben nyíltan kijelentették „Quibus abusibus ordo ecclesiasticus sensim aboleseit, quo confuso, necesse est etiam alios ordines confundi.“ Valamint pedig törvényünk betűje 's őseink vallomása szerint az egyh. 's világi javak ugyanazon törvényes ótalom alatt állanak, épen ugy egy 's ugyanegy szent tulajdonjogunk is. Mind kettő nagyrészt királyi adományból veszi eredetét, mindkettőnél egyformán hangzanak az adományzókszavai, mindkettőnél előfordulnak „Jure proprio perenni plena cum libertate in perpetuum damus, donamus, conferimus“ szavak, valóban csak legnagyobb öncsalódás által lehetséges, hogy ugyanegy adományzó egyik hangzó szavaiból a világiaknak „dominium directum“, az egyháznak csak „dominium utile“ tulajdoníttassék. Az aevo Josephino történt elfoglalások, több régi magányos alapítvány megszüntetése, változtatása mit sem tanusít, nem helyeseltettek illy lépések, és azért alkotott az 1790. hongyülésben ama 23ik t. czikk: Majestas sacra. ut supremus ecclesiarum patronus Ecclesias Dei in suis juribus conservabit, ac fundationes ejujuscunq. nominis ad mentem fundatorum administrari faciet. Micsoda jus ez, ha nem tulajdoni, hiszem sem József tettei, sem a kezdődő forradalom a congruát nem akarták elfoglalni, hanem csak az ugynevezett főösleges után vágytak. Az 1811. francia, 1817. bajor, 1818. sziciliai, 1821. porosz, 1827d. felső rajnamelléki tartományok concordatumai, az 1830ban átnézett franczcharita a tulajdoni jogot megismerik, de még a' zultánis 1839. 3ik novemberben kelt hatisherifjében, mi az elkobzást eltörli, a kath. egyházakat ki nem veszi. Az utána szólott káptalani követ, szinte azon értelemben nyilatkozott, 's leginkább azt igyekezett bebizonyítani, hogy az egyházi javak nem status tulajdon, hanem birja azt az egyház ugy, mint bárki tulajdonát. — Ezután a b-di indítvány pártolására Z. megye követe szólait fel, Nem új eszmét pendített meg Borsod m. körlevelében, mert ezen eszme Európa több tartományiban részint már teltleg lépett életbe, részint életbe lépni készül. — Valamint egyes ember szükségai fejlődésével szaporodnak, ugy mindennapi tapasztalás tanusítja: hogy a status közszükségei is azon arányban szaporodnak, mellyben az miveltségben 's pallérozódásban, 's miután a status szükségai jelenleg minden országban növekedtenek, ezen szükségek miképi fődötetéséről gondoskodni csakugyan a törvényhozások főfeladatává vált, 's ennek következtiben történt, hogy Európa több tartományiban a papi jóságok az egyháztól elvették, 's jövedelmekből az egyh. tagok illő készpénzbeli fizetéssel látatván el, mi a jövedelmekből felmarad, a status közszükségeire fordítatni rendeltetett. Ha csak futó szemmel pillantunk hazánk fejlődésével 's miveltségével napról napra szaporodó közszükségeire, mellyek közt szellemi tekintetben csak a népnevelés, iskolák 's több más intézet hiányát, anyagi tekintetben egyedül a kereskedésbeli, közlekedési módok nélkülözését érintem, meggyöződünk arról, hogy ezen szükségek fődötetéséről aggodni nálunk is a törv. hozás feladata 's így elkerülhetetlen kellékké vált, ezen szükségek fődötésére megkívántató alaptökéül jó eleve gondoskodni. Midőn tehát ezen alaptöke miképi honnani megszerezhetésére fordítanók figyelmünket, a statusgazdaságtudományban bővebb buvárkodás nélkül is okvetetlen fejlődik ki azon eszme, hogy ezen alaptökéül, több ország példája szerint, az egyh. jóságok legczélserűbben, legbiztosabban 's legártatlanabban jelölthetnének ki. Ismerem e kérdés fontosságát 's azon ellenvetéseket, mellyekkel e kérdés megtámadtathatik, 's tudom ezen eszmének életbe léptetése alig sikerülhet jelen orsz. gyűlésen; de a törvényhozásnál nem azért vi-

tattatnak meg mindig a tárgyak, hogy azokból azonnal törvények készüljenek, hanem gyakran csak azért, hogy a megszületett eszmék a közvéleménynek adathassanak által, hogy ezen eszmék ott bővebben kifejlődven, a későbbi törvény anyagául szolgálhassanak, mert legjobb törvények csakugyan azok, mellyek a közvélemény legtisztább forrásából merítettnek; hogy tehát jó törvények keletkezhessenek, szükség, miképi a t. hozó, minden egyes tárgyra előbb a közvéleményt készítse elő. Int az idő, intenek a körülmények, intenek hazánk annyi szükségai, mellyek a közállomány mostani erejét felülhaladják, 's melly szükségeket, ha hazánk jövőjét biztosítani akarjuk, okvetetlenül kell fedezni, int végtére a parancsoló szorultság, mellyen jó eleve kell segíteni, mert ha ez bizonyos fokozatát elérte, akkor annak sem törvény, sem hatalom ellen nem állhat; 's im ezt magok a kormányok is igen jól tudván, nem valami különös finansialis számítás sem bővebb diplomaticus tapintat 's politikai tudomány kívántatik állatlatni azt, hogy a kormány az egyházi jóságokat nálunk is már hosszabb idő óta szemmel tartja. Itt csak az a főkérdés: van e a statusnak joga az egyh. jóságok felett rendelkezni? Ezen kérdésre meggyöződésem szerint egyszerű a felelet, az t. i. hogy igen is szabadon rendelkezhetik a status hazánkban a papi jóságok felett, mert ezek a status tulajdonához tartoznak. 'S ezen állítasomat I) status politikai, és II) egyh. szempontból kívánom taglalni 's bebizonyítani. Az egyház vagy a közállománnyal van összekötve, vagy attól elkülönítve áll; első esetben, melly hazánkban is létezik, a status az egyházra befolyással van, a második esetben a status az egyháztól nem gondoskodik 's ez maga magára van hagyatva. Hol az egyház a közállománnyal van összekötve, ott a papok a status szolgálai, 's ezeknek, mint minden más statusszolgák életmódjáról gondoskodni status kötelességévé válik; miből álljon azonban ezen biztosítás, készpénzbeli fizetésből e vagy jóságokból? az a status önkényétől, belátásától 's a körülményektől függ, mert ez a közállomány tagadhatatlan joga, hogy kénye szerint rendelkezhetik a statusbeli tisztviselők életmódja miképi biztosítása körül, 's így történt, hogy Francia- és Spanyolországokban az egyh. javak status szükségai fordítottak, a német birodalomban a moguntiai, tr e v i r i 's több érsekség és püspökségek jóságai helyett, mint a westphaliai és lunevillei békekötések bizonyítják, készpénzbeli fizetések rendeltettek. Nem rég Schweizban a zárdák vagyonaiból bejött 500 ezer franknyi jövedelem fele az iskolák, fele pedig szegények számára alakított alaptökévé jelöltetett ki. A templariusok rende 1314d. évben megszünttetvén, jóságai saecularisáltattak. Ez történt a német ordo jóságival is Porosz- Lengyel- és Németországokban. Svécziában 1526dik eszt. országgyűlésen, statusadosságok fizetésére az egyh. javak jelöltettek ki. Késégekivüli dolog tehát, hogy mint más országokban, ugy hazánkban is a papi jóságok status tulajdonhoz tartoznak, mellyek haszonvétele készpénzbeli fizetés gyanánt adatott a clerusnak, 's melly jóságokat fentebbi elvek szerint a status, ha annak szükségét látja, ismét visszaveheti, 's a papság életmódjának biztosítása iránt a körülményekhez képest másképi rendelkezhetik, 's jóságai helyett a papoknak készpénzbeli fizetést jelölhet ki. Ezen rendelkezést pedig, tekintvén hazánk jelenlegi körülményeire, kívánja és sürgeti 1) a papi jóságok eredeti célja. 2) Ezen jóságok természete. 3) A törvény, és 4) a status érdeke. Mi volt ezen jóságok eredeti célja? Sz. István a keresztényen vallást előmozdítani kívánván, a papok e részbeni fáradozását pénzhiány miatt készpénzzel kellőleg nem jutalmazhatta, 's azért készpénzbeli fizetés helyett fekvő jóságokat adott olly célból, hogy a pogány népet keresztényen vallásra térítse meg. A pogány nép már századok óta keresztényen vallásra térítettett, 's így a feladásnak meg levén felelve, igen következetes, hogy célérés után az ehhez kötött ajánlatnak is meg kell szünni. Egyébkint a pogányok a keresztényen vallásra térítettése népnevelés kezdete volt, következőleg sz. István király szándéka szerint a papi jóságok eredeti célja csakugyan népnevelés előmozdítása vala; miután tehát a pogányoknak a keresztényen vallásra térítgetésük immár megszűnt, csak

sz. István kir. szándéka teljesítették, ha a papi jószágok az egyh. rendtől elvétetvén, a népnevelésre 's az ezzel összekötött intézetek föllállítására fordítottának. Az állítatik ugyan az egyh. rend résziről, legalább a' kerül. ülésekben az hozatott fel, hogy a' térítgetés szüksége még most sem szűnt meg, 's hogy az egyházi rendnek még most is van mit térítgetni. Megvalom, hogy a' papi jószágok védelmére felhozott ezen okot én leggyöngébbnek tartom, 's nem foghatom meg, mit kelljen ezen térítgetés alatt érteni. Pogányok több nincsenek a' hazában, mit kíván tehát térítgetni az egyházi rend? ha csak nem egy keresztyén vallást más keresztyén vallásra? ha ez szándéka, akkor a' proselytismus undok vétkébe keveredik, és így a' polgári nyugalmat, családok szerencsáját vakmerően dulja föl, és sz. István király szándéka ellen törekszik, ki nema' keresztyéneket, de a' pogányokat parancsolta megtéríteni. Egyébkint ha azt hiszi az egyh. rend, hogy a' papi jószágokat fegyverrel fogja ezentúl is használhatni a' protestantismus ellen, akkor hibásan tette a' számítását, mert a' térítgetésnek jelenleg nem fegyverrel, de capacitatióval kell történnie, 's különben is férfisan vitt már a' protestantismus a' sacerdotismussal, 's ha azon vérzivataros ütközések nem tudták azt megsemmíteni, ez új fegyvertől a' protest. nem igen fog tartani. Továbbá az hozatik föl, hogy a' kath. a' prot. ellen őrizkednie kell. Erős a' gyengétől nem félhet, 's így a' kath. a' protest. től mit sem tarthat, de egyébkint is a' prot. szeretettel 's tisztelettel viseltetik a' kath. iránt, sőt háladatossággal is, 's méltán, mert a' kath. a' protest. anyja, 's a' protestans vallás egyik alkotója egy katolikus barát volt, de hogy a' protestantismus a' sacerdotismussal, mit én a' catholicismustól igen megkülönböztetek, 's a' hierarchia törekedésével megbarátkozni soha sem fog, az tagadhatatlan. 2) A' papi jószágok természete. Valahányszor a' papi jószágoknak más közhasznu czélokra leendő fordítása jö szóba, az egyh. rend azt szokta ellenvetni, hogy a' papi jószágok szinte úgy jutottak adományzás által az egyh. rendhez, mint a' nemesi birtokok a' nemességhez, 's ha az egyh. rendet jószágaitul megfoszthatni, akkor a' nemesi rendtől is épen úgy elvehetni a' nemesi birtokokat. Ámde ezen ellenvetés nem áll. Azon adománylevél szerint, melly mellett a' nemesi jószág adományoztatik, a' birtokos a' jószág tulajdonosává válik, arrul szabadon rendelkezhetik, azt elzalogosíthatja, örökösen eladhatja, szabadon intézkedhetik 's ivadékra ivadékra száll a' jószág. Azonban azon adománylevél szerint, melly mellett a' jószág egyh. személynek adatik, az illető egyházi személy a' birtoknak nem tulajdonosa, hanem csak haszonvevője. Ő a' birtokból semmit el nem idegeníthet, semmit el nem zálogosíthat, 's birtokából bevett jövedelméről engedelem nélkül végintézetet nem tehet. A' nemesi birtokot fekvő jószággal szaporítani szabad, ellenben a' papi hirtokhoz több fekvő jószágot szerezni tilos. Azon adományozásnál fogva, melly szerint nemesi birtok adományoztatik, a' birtokra semmi teher nem rovatatik, 's a' birtokos jövedelmeinek hová való fordításában nem korlátozthatatik; ellenben az egyh. jószágokra az adománylevél terhet is róhat: tudjuk, hogy a' püspökök jelenleg is jövedelmeik közhasznu czélokra szánt bizonyos procentuatiójának fizetésére köteleztetnek, 's így jószáguk jövedelmei mikép használásában korlátozottnak. A' fejdelem egy nemesit sem törleszthet el, javait rövid uton tőle el nem veheti, sem szét nem oszthatja, 's másnak nem adhatja; ellenben az egyházi személyt javaitól megfoszthatja, a' jószágokat kisebb részekre föloszthatja 's többeknek adhatja. Ennek bizonyításául szolgál az, hogy Althan váczai, Andrássy rozsnjai püspökök jószágaitól megfosztattak, az egri érsekségből a' kassai és szatmári, az esztergami érsekségből a' besztercei és rozsnjai püspökségek alakítottak, a' jesuitáktól és más szerzetésektől adomány mellett birt jószágok elvétettek, 's így alakult a' fundus religionis és a' pesti egyetem, melly az oxfordit kivéve egész Európában leggazdagabban van dotálva. A' világi személy részire tett adományozás nemesit, mert a' ki kir. adománylevelet nyer, nemessé tétetik, 's a' nemesítés ivadékra ivadékra száll; azonban az egyh. személy egyedül a' királyi adománylevél által felfogásom szerint nem nyeri el a' nemességet, mert én legalább nem tudom, hogy törvényink szerint a' pap, ha fekvő birtokot kap, az által nemessé tétetnék, elnyeri ugyan a' nemesi kiváltságokat, de nem birtoka következtében, hanem azért mivel praelatus, 's így mint praelatus több ugyan a' nemesnél, de azért nem nemes, 's bizonynyal a' jogtanárok, ha a' clerusnál a' nölenség megszüntetnék, születésükre nem nemes papok fíait a' nemesek közé nem számítanák. 3) A' törvény. A' törv. hozás időről időre

rendelkezett az egyházi jószágok használata iránt, így az 1648: 12. törvény az elpusztult egyh. jövedelmet a' hitszónokok élelmére 's az iskolák felállítására rendeli fordíttatni. Az 1548: 6. t. cz. 's 1550: 19. törvények a' papokat kötelezik, hogy iskolákat állítsanak; sőt hogy az egyházi jószágok jövedelmei nemcsak isteni tiszteletre és iskolákra, hanem más közhasznu czélokra is, jelesen a' végyárak erősítésére fordíttattak az 1504: 26. 's 1555: 15. törvények tanusítják, az 1723: 71. törvény pedig a' papi kezekre bízott, és jó állapotban nem tartott javak elvételét rendeli. Midőn már a' régi időkben a' papok telhetetlensége annyira ment, hogy jelesen Somogy megyében temetések alkalmikor rejtett zsarolásokat követtek el, 1. Mátyás Vidik decr. 63dik cikkében parancsolatot ada ki. Végtere hogy a' papok jószágairól régi időkben is a' status rendelkezett, bizonyítja leginkább Kálmán kir. I. decr. 15. fej., melly szerint az egyh. jószágok egyik része a' papoktól elvétetett. Mindezen törvény ismét arra mutat, hogy az egyházi jószágok nem levén a' papok tulajdonai, ezek iránt a' törvényhozás mindig rendelkezett, 's ez újabb időkben is részszerint országgyűlés, részszerint pedig ő Felsője által elismertetett. 1832dik orsz. gyűl. sérelemkép terjesztetett elő, mikint a' püspökök jövedelmeik bizonyos procentuatiója fizetésére köteleztetnek. Az orsz. gyűlés nem azt, hogy ezen teher a' püspökökre rovatott, hanem azt ismérte sérelemnek, hogy a' püspökökre ez országgyűlésen kívül egyedül ő Felsője által rovatott. 'S azon felírásban az orsz. gyűlés nyilván kijelentette azon elvet, hogy az egyh. jószágok a' status tulajdonához tartoznak 's azon királyi resolútióban, melly ezen fölírásra kelt, ez elv ő Felsője által is megismertetett. 4) A' status érdeke. A' papi jószágok vagy egyh. személy kezeinél, vagy a' kamara kezelése alatt vannak, az első t. i. az illető egyházi személy, mint a' fölhozottak bebizonyítják, nem tulajdonosa, hanem csak haszonvevője a' jószágnak, a' kir. kamra pedig csak ideiglenes birtokosa, természetesen mind két esetben a' jószágok holt kezeinél levén, sem az első, sem a' második nem mivel 's nem kezeli ezen jószágokat azon szorgalommal, mellyel azokat a' valódi 's akarataiban nem korlátozott tulajdonos mivelné és így elvesznek azon jövedelmek, mellyek, ha ezen jószágok netalán örökös szerződésnek mellett privatusoknak adatnának, a' közönséges jövedelmeket felülhaladnák, mellyekből a' hazának annyi sok szükségét fődözni lehetne. Mennél több szükség keletkezik a' statusban, annál inkább érdekeben kell lenni a' közállománynak, hogy a' status jövedelmeit is szaporítja; 's miután ezen cél eléréséhez vezető legártatlanabb mód okvetetlenül az volna, ha az egyh. rendtől visszavenné, 's levonván azokból azt, mi az isteni tisztelet díszes föntartására megkivántatik, az érintett jószágok felmaradandó jövedelmeit a' haza közsükségei fődözésére fordítaná; 's ezt tenni, 's ezen eszmét mentülelőbb életbe léptetni annál inkább látom a' közállomány érdekeben, mennél bizonyosabb az, hogy ezen rendelkezés szerint a' status jövedelmei okvetetlen szaporíttatnának 's ez által az egyházi rend jogai a' fenérintetteknek fogva legkevésbé sem sértenének meg. Álmegek előadásom második részire, hol ezen tárgyat egyházi szempontból indulva tárgyalni föladásom. Főnebbi állításomat, melly szerint az egyh. jószágokat statusulajdonnak ismértem, 's az általam javasolt törvénynek életbe való léptetését támogatják 1) az egyházi adatok, 2) az egyház érdeke és az igazság 's 3) az egyházi rend szent hivatása. Hogy az egyházi jószágok az egyház 's vallás fentartására nemcsak nem szükségesek, sőt inkább, hogy azok birtoka az egyh. rend szent hivatásával ellentétben áll, szabad legyen pár illetén adatot felhozni. Ezek sorában mindenek előtt az egyh. rend constitutiójára t. i. a' szentírásra fogok hivatkozni. Sz. Máté Vid. része 24d. v. így szól: Senki sem szolgálhat két urnak, mert vagy egyiket gyűlöli, a' másikat szereti; vagy egyikhez ragaszkodik, másikat megutálja, nem szolgálhatok istennek és világi gazdagságnak. Sz. János pedig XVIII. része 36. versében azt mondja: Az én országom nem e' világból való. Következőleg a' sz. írás ezen szavai arra mutatnak, hogy a' keresztyén vallás alkotója csakugyan nem akarta, hogy a' papok jószágokat birjanak. Midőn ezen tárgy a' ker. ülésben tárgyalatott, hivatkoztam a' sz. írás azon szavaira: „Regnum meum non est de hoc mundo“, de erre egy káptalan érd. követe azt felelé: „sed in hoc mundo.“ Azonban mindegy, de hoc vagy in hoc mundo, minden esetre a' sz. írás ezen mondása csak azt bizonyítja, hogy a' jószágok a' papokat nem illetetik; 's hogy a' sz. írás érintett szavait csakugyan úgy kell érteni, ez bővebben kiviláglik abból, hogy midőn a' baseli concilium határozati ellen 's ezen határozatok

megsemmisítésére Eugenius pápa kiadá ugynevezett inscrutabilis bulláját, 's azt a' baseli zsinatnak átküldötte, akkor Julián bibornok, ki később pápa lett, Eugenius pápának inscrutabilis bullája ellen írott levelében világosan megmagyarázta, mi azon szavaknak, „Regnum meum non est de hoc mundo“, valódi értelme, következőket mondván egyik levelében: Az egyháznak valódi feladata kegyelettel telt jólekek megnyerése és azoknak isten igéjével való legeltetése; Krisztus példáját ajtatosságra, szükölködésre, nem pedig kincsek felhalmozására, városok uralására, várak hódítására hívott meg téged Krisztus; minek törz te ezen isteni legszentebb akarat ellen? miért boszantod olly merészen az összes keresztyén egyházat? ha Krisztus helyettese vagy, úgy nyomaiba lépj 's kövesd tanítását. Az 1421. jul. 7én tartatott prágai zsinat 6d. pontjában az rendeltetik „asserimus et docemus: ecclesiae ministris et sacerdotibus sicut ex officio sunt vicarii apostolorum et successoribus discipulorum Christi, ita exemplo illorum in voluntaria paupertate evangelica vivendum esse, ingentibus facultatibus hujus mundi et dominis saecularibus abdicatis. Prágai synodus 15. pontja, mellyben az mondatik: nemo sacerdotum Christi vel politico jure praesit agris, praediis, domibus, censibus, aut quibuscunque aliis proventibus vel possessionibus sed vivat ad normam paupertatis evangelicae et vitae apostolicae contentus victu et amictu mediocri. Számos más hasonló adat után, mellyek közlését lapjaink szükölkö 's a' többi tárgy fontossága nem engedi, így folytatá beszédét az érd. követ: Ezen adatok bőven bizonyítják tehát, hogy a' jószágok az egyház 's vallás fentartására épen nem szükségesek, sőt inkább az egyházi rend hivatásával ellenkeznek; tanusítják tovább ezen adatok, hogy az egyh. jószágok mindig statusulajdonnak tekintettek, 's a' papoktól elvétetvén, közhasznu czélokra fordíttattak; igazolják végre ezen adatok azon törvény szükségét, miszerint a' papi jószágok az egyházi rendtől elvétetvén, a' papok illó készpénzbeli fizetéssel ellátandók, ezen jószágok jövedelmei a' status közsükségeire fordítandók lennének; 's e' törvénynek mentülelőbb életbe léptetését kívánja és sürgeti; 2) az egyház érdeke, java 's az igazság. Kiki érdeméhez 's munkájához képest vegye a' jutalmat, ez az igazság hatalmas és szent szava, azonban jelenleg igen aránytalanul vannak felszótva e' javak az egyházi rend egyes tagjai közt, némellyeknek igen sok, némellyeknek igen kevés jutott, az egyház érdeke 's java pedig azt kívánja, hogy a' papok jutalmaztatása fáradozásuk mineműsége 's mennyiségűhöz méretnek. Franciaországban szinte illy aránytalanság tapasztaltatván, a' status minden egyh. jószágot elszedett az egyh. rendtől 's a' papokat aránylagos készpénzzel fizetéssel látta el, 's most a' párisi érsek Franciaország. főpapja, ki 8 érsekre, 50 valóságos püspökre, 27,000 papra és 26 millió kath. lakosra felel, esztendőnkint csak 100,000 frankot (40,000 p. forintot) huz, ellenben a' magyarországi főpapnak jószágai talán tizszerannyi jövedelmet hoznak be, holott itt a' kath. népség csak negyedrészét teszi a' francia kath. népességnek. Igya zágrábi káptalanban 28, a' beszterceiben csak hat kanonok létezik, 's noha egy besztercei kanonok napjában talán több kötelességet végez, mint egy zágrábi kanonok, mégis az egész besztercei káptalannak majd kevesebb esztendei jövedelme vagyon, mint egy zágrábi kanonoknak. Vannak hazánkban kanonokok 's apátok, kik 20—30,000 frtnyi jövedelemmel ellátvák a' n. é. l. k. u. l., hogy eredeti papi kötelességükkel, t. i. a' népnek vallásbani oktatásával foglalkodnának, holott a' plebánusok 's ezek segédei, kik ezen kötelességet közvetlen teljesítik, 's a' nép körül éjjel nappal fáradoznak, többnyire csak 300—500 frtnyi csekély jövedelmet huzván, gyakran legnagyobb szükséggel kénytelenek küzdeni, 's mivel 40 plebánus közül alig juthat 4 kanonokságra, 40 plebánus közül 36 plebánus inség 's terhes munkában végzi élte napjait. Nem volna e' tehát igazságosb, nem é inkább az egyház érdekeben az egyh. rend tagjait bizonyos arányban készpénzzel fizetni? Jelenleg épen azok, kik legtöbbet fáradoznak t. i. a' plebánusok legkevésb jutalmat huznak 's tb. Igaz ugyan hogy a' kanonokoknak politikai funkciójok is van, a' mennyire t. i. a' levéltárakat őrzik, ám de ezen funkciókat sem végzik ők magok, csak mások által végeztetik; egyébkint ezen funkciókat akárki örömet olcsóbban is végezné. De mivel igazságról van szó, meg kell említeni azon körülményt is, hogy midőn Magyarországon a' jószágok a' papoknak adattak, akkor Magyarország egész lakossága kath. volt, következőleg a' papi rend kötelességei terhesbék is valának, azonban a' reformatio által igen nagy része a' catholicismuskat prot. vallásra térvén által a' papok szolgálatja felette megkönnyebbitetett. Nem volna e' tehát igazsá-

gos, hogy milly arányban fogyasztatott meg a' reformatio által a' catholicismus, az egyh. rendnek javadalmi is fogyasztatnának meg? Ez pedig annál igazságosb volna, mennél igazságtalanabb más részről az: hogy midőn a' kath. papság olly bőséggel van dotálva, az evang. 's nem egy. görög papok a' statustól semmi fizetést, semmi tartást nem kapnak; 's im ezen két vallás sorsa ismét azt bizonyítja, hogy a' vallás fenntartására fekvő jóságok nem szükségesek. A' püspökségek hazánkban gyakran évekig levén megürülve 's ekkor a' jóságok jövedelmit a' kormány huzván, ugyan mi káros következzel volt ez a' vallásra, ugyan mit szenvedett az egyház, hogy a' püsp. jóságok jövedelmit gyakran esztendőig nem püspök, de a' kormány huzta? A' zágrábi püspöknek Chuper Deme- ternek, 1444b. történt halála után a' püspökség majd 40 évig, a' primási hivatal több ízben 10 évnél tovább is meg volt ürülve, 's a' kath. vallás a' mellett, hogy a' zágrábi püspökség javait 's a' primási jóságok jövedelmit nem a' zágrábi püspök, nem az ország primása, hanem a' kormány maga hosszabb időig huzta, legkisebb fogyatkozást sem szenvedett. Az egyház tehát jóságok nélkül ellehet, miért nem lehetne az egyh. rend is azok nélkül? Nem szükségesek tehát a' jóságok a' vallásfenntartásra, következéské az elvethetnek az egyh. rendtől a' nélkül, hogy a' vallás legkisebb fogyatkozást szenvedjen 's a' jóságok jövedelmei helyett a' papság illő készpénzbeli fizetéssel láttathatnék el, 's ezen rendelkezést kívánja és sürgeti 3) az egyházi rend szent hivatala is. (Vége köv.)

200d. orsz. ülés a' m. FÖRRnél aug. 19én ország- bíró ő kegyelmessége elnökele alatt. Az I. osztályú sérelmekre tett 2ik főrendi válasz hitelesítése után, az V. osztályú sérelmek és kívánatok kerültek tárgyalás alá; mi a' 128d. pontig folytatott. Ezután bemutatott a' kerületek rendezésére megbízott főrendi bizottság Fiume és Buccari ker. rendezése iránti jelentése; 's olvas- tatott a' t. KK. és RRnek a' bányatörvénykönyv tárgyá- bani IIIik üzenete. Ezzel jövő ülés tárgyal a' sérel- mek fölötti tanácskozás folytatását, 's Fiume és Buccari kerületek rendezése iránti munkálát tárgyalását tüzvén ki orsz. bíró ő kegy. az ülés eloszlott.

Aug. 19d. ker. ülésben a' kerületi elnökök egyi- ke, mint ki a' váltótörvények ujalagos kidolgozására va- la megbizva, jelenté, mikép a' küldöttség munkálátát bevégezvén, az legközelebb köziratra fog bocsátatni. Ez- után a' szab. kir. városok elrendezése tárgyában ké- szült V. üzenet hitelesítették 's végre a' FRRnek az or- szágyűlési szállítások iránt átküldött II. üzenete jöve tanácskozás alá, mely is közértelemmel elfogadtatták. Ek- kép a' tanácskozás alatti tárgyak befejeztével a' ker. RR. közkívánatánál fogva a' nm. kir. személynök névünnepe- nek üdvözlésére a' RR. szívézések tolmácsolójaul a' ker. elnökséget és a' tábla legidősebb jegyzőjét Palóczy Lászlót bizták meg.

200d. orsz. ülés a' t. RRnél aug. 19kén. Az ülés megnyitására Palóczy László ker. közkívánat követke- ztében k. személynök ő excját megköszöntötte, 's ér- zékeny szavakban tolmácsolá a' RRnek a' nm. uriránti szí- ves és forró tiszteletét, 's azon buzgó ohajtást, hogy a' haza és trón szolgálatában a' Mindenható még számos évig éltesse a' nemzet örömére. A' RR. hangos élje- nekben hangoztaták vissza az ősz követ szívből eredett üdvözlő beszédét. A' RRnek azon bizodalmit a' nm. el- nök szinte elérzékenyült szavakban köszöntö meg. Ez- után a' b-di indítvány feletti vitakozás folytatattván, a' nm. elnök mindenké elött felhívá a' RRt, hogy mivel e- zen kérdés már másutt oléiglen megvitattott, 's Z. megye követe a' tegnapelőtti ülésben mindent elmondott, mit csak a' b-di indítvány támogatására felhozhatni, 's ellene is mind az eddig szólott káptalanok követei, mind pedig a' nm. szónok által törvényinkből kimutatott a- datok elmondattak, annál fogva ha javaslatát elfogadni nem akarják, ajánlotta a' RRnek, hogy röviden adják e- lö utasításait tartalmát. Azonban ezen javaslat egy időig figyellem nélkül maradt. A' felszólalt káptalanok köve- tei Z. m. tegnapelőtti előadásának czáfolatába bocsát- koztak; mi ismét ujjabb ellenokok előhordására szolgált anyagul; 's egy megyei követ éles előadással támogatta B. indítványát. Még hosszú vitakozás folyt volna mind két részről ezen tárgy felett, de a' nm. elnök ujjabb figyelmeseztetése következtében a' szólanó kívánt megyei és városi követe csak röviden terjesztették elő utasítá- saikat. Így a' többség a' ker. határozatot megtartotta, a' vitakozás részleteit más alkalommal közlendjük. Ez- után még a' hátralevő többi sérelem és kívánatok felett folyt a' tanácskozás; ezekre a' ker. szerkezet a' nélkül, hogy valamelyiknél hosszúságos vitakozás keletkezettvol- na, változatlanul meghagyatott. Ugy a' bányatörvény- könyv iránti III. üzenet és az orsz. gyűlés berokészítésöt

tudató kir. k. leiratra tett nyilatkozat is. Végre fölvé- tetett a' sz. kir. városok elrendezése tárgyában készült V. üzenete a' RRnek, ez szintenemi általános megjegy- zések után meghagyatott. És mindezek szokott mód sze- rint a' FRRhez átküldetni rendeltettek.

201d. orsz. ülés a' m. FRRnél aug. 21kén 10 1/2 órákor országbir. ő kegyelmessége előlülése alatt. Fel- olvastatték 's hitelesítették a' m. FRRnek a' bünt. t. könyv javaslat börtönrendszerről szóló harmadik része ir- ránti 3ik viszonyüzenete; a' hangosan helyeslett iromány körül észrevétel nem tétetett. A' napirendenlevő orszá- gos sérelmek és kívánatok ötödik részét folytatván a' nm. gyülekezet, Borsodmegyének az egyházi vagy is papija- vakat illető 128ik kívánatára egy nm. püspök szokotté- kesszólással előadta: hogy miután a' t. RR. magok is el- mellőzték e' kívánatot, nem levén tehát a' m. FRR. előtt tanácskozási tárgy, e' részben nem kíván szónok bőve- ben a' tárgy velejébe ereszkedni; de miután a' t. RR. az elvre nézve az előleges sérelmekben 's az 1835ki felí- ráskor mondottakhoz ragaszkodnak, a' nm. szónok az illető tételek felolvasásából megmutatja, hogy az orsz. Rendek az egyh. javak birtokát a' nemes birtokkal egy sorba helyezik, 's miután e' javak ugyis sark. törv. által biztosítvák, azt véli, hogy a' m. FRRnek sem marad más hátra, mint az indítványt a' másik tábla példájára elmel- lőzni. Ezen vélemény általánosan elfogadtattván a' nm. gyülekezet a' következő sérelmek 's kívánatok feletti ta- nácskozást folytatván, a' 140nél a' t. RR. végzésétől el- tért, 's egy nm. gróf 's alelnök előadására a' választmány véleményét elfogadta, miután olly szabályok kinyomta- tása, mellyek még felsőbb helybenhagyást nem nyertek, főlölség és haszontalan eljárás, a' sajtótörvény iránt pe- dig már többször szólítottak fel a' t. RR., hogy e' kér- dést rendszeresen tárgyalván törvényjavaslatot ter- jetszenek elő. A' többi pontra nézve többnyire a' KK. és RR. végzése fogadtatott el.

August. 21ki kerületi ülésb. a' törvényhatóságok által pótlólagosan beadott sérelmek és kívánatok jöttek mindenké előtt a' napi rendsorban tanácskozás alá, mel- lyek részint elfogadtattak, részint pedig indítványo- zásra utasítottak. Továbbá a' vallásbeli sulyok és ne- hézségeknél mult orsz. gyűlésiről fenntartott pontjai; az uní áriusok állapota, az egyh. áldásnak v. házasságoztól a' kath. papság által lett megtagadása és a' g. nem egy. tárgyában készült III. üzenetek hitelesítették. Ezután a' multkori megállapodás nyomán az urbéri viszonyok ja- vitására, vagy módosítására tett egyes indítványok vé- tetek fel. P. megye követe ugymond, mielőtt az indítvá- nyok részleteibe bocsátkoznánk, szükséges némelly ál- talános elveket elhatározni: vajjon jónak 's czélszerű- nek látják e' RR. hogy az 1832ki orsz. gyűlésen hozott urbéri törvényeket, miután azokon már az 1839ki t. ho- zás is változtatott, ismét módosítani; szónok nem barátja illy törvények szünteleni változtatásának; mert ezek leg- inkább az életből folynak ki, 's ha még mielőtt megül- ledtek volna, módosítottatnak, sem földesurra sem job- bággyra jótékonyt nem árasztanak, sőt tán a' szün- teleni változtatásokkal rosszabb állapotba helyeztetnek őket, mind eddig valának. Az 1832ki országgyűlésnek egészen más czélja volt, 's igaz ü d v ö s e r e d v é n y t szült volna, ha mi n d e z e n i n d i t v á n y o k létesül- hettek vala, de miután többséget egyik sem nyervén, az alkotott urbéri törv. viszonyokba mind a' földesur mind a' jobbágy behelyeztetett, azokat szüntelen változtatni nem tanácsos, mert könnyen megtörténhetik, hogy a' vál- toztatás visszahatást szül; e' szempontból indultak ki küldöim, ezért ellenzettem az 1839diki országgyűlésen az urbéri törvények módosítását, ezért fogom ellenzeni most is, hanem ha az urbéri viszonyokon tökéletesen javítani kívánunk, akkor alkossunk egy örökvaltsági törvényt, ez a' még fönlevő hiányokat majd sikeresen orvoslandja. Az utána szólott követ a' multkori határ- zat mellé ragaszkodván, az indítványok pontonkénti tár- gyalatását sürgette. És mind a' két véleménynek voltak pártfogói. P. indítványa mellett fölhozott, mikép ha az indítványokat pontonként kívánják tárgyalni, akkor czél- irányosb lenne, az 1832ki orsz. gyűlésen hozott urbéri törvényeket ujalag systematice tárgyalás alá venni, mert azon tömérdek égbekiáltó visszaélés orvoslására pótló foltozgatás épen semmit sem használ, vajjon van e' idő 's tanácsos e' ezt most cselekedni? szóló jelen körülmények között hiszi, hogy nem; azonban minden elő- fordulható nehézség javítására leghasznosbnak találta, ha e' bajon gyökeres módon segítenek. Fölhozott to- vábbá azon igaztalanság, hogy az urbéri törvény a' föld értékét nem vette tekintetbe, mivel a' bácsi job- bágynak ép annyi napot kell szolgálni, mint a' turóczi- nak. A' más vélemények pedig megemlítették, mikép az urbéri törvényeket már azért is szükség javítani, mivel

jelenleg a' jobbágnak saját földéből sem szabad téglát égettetni, mint Somogy megyében attól a' jobbágyok a' h. tanács által eltiltattak 'sa't.; az általános többség mind a' mellett abban állapodott meg, hogy jelen törv.- hozás az örök valtság iránt kíván rendelkezni. Ekkor azon kérdés támadván: vajjon kényszerítő, vagy permissiv legyen e' az örök valtság? az e' tárgyban először szóló megyei követ előadta, mikép az ez érdembeni tanács- kozás igen nehézze 's hosszúságá váltnék, ha abba azon- nal bocsátkozni kívánunk, hanem czélszerűbbnek véli itt azon Angliában divatozó példát alkalmazni, misze- rint az indítványozó terjesszen elő egy törv. javaslatot, akkor majd annak alkalmazását látván, egyes szakaszai fölött lehet intézkedni; szóló akkép van meggyőződve, hogy az indítványtevő megyének áll leginkább érdeké- ben olly törv. javaslatot készíteni, mellynek elfogadása és életbe jutása leginkább remélhető. Mások pedig a' törv. javaslat kidolgozását egy kevés tagból álló vá- lasztmányra kívánták bízni, 's az elvek föllállítására, mind ezeknél fogva, az örökvaltságot indítványozó B. megye követe küldöinek e' részbeni nézetét előterjeszté; küldöim ugymond, a' nemzet egygyé olvadására elke- rülhetlen szükségnek találták az örökvaltságot, meddig ez nem történik, hazánkban az ur és jobbágy közötti sur- lódások mindig fenmaradnak; miután pedig, a' jelen törvény az örökvaltságra igen kevés eredményt nyújtott, legfőbb okát abban találták, hogy földesur és jobbágy között az egyezkedési basis nincsen meghatározva; a' földesur sokkal nagyobbra becsülé robotját mint men- nyi hasznót vesz belőle, ellenben a' paraszt csak ugy veszi tekintetbe, mikép uri tartozását hanyagon szokta leróni; így van ez a' kilenczednél is, 's ez által, mint- hogy a' drága időt, melly a' robotra tunya munka által elpazaroltatik, jobb célra lehetne fordítani, legtöbb kárt a' status szenved: annál fogva küldöji az örökvalts- ság könnyítésére legczélszerűbbnek vélték, ha vidéken- kint, minden községben a' praestatio értéke készpénz- ben meghatározatik, uri széken vagy más uton, az ap- pellata pedig a' törvényszékre 's főlebb fölmaradna; 's ha a' jobbágy tartozását készpénzben kívánna leróni, annak természetbeni kiszolgáltatására a' földesur őt ne szorithassa; 's ha egyszer így meg lesz határozva, ak- kor az örökvaltság is könnyen eszközöltethetik, mert az évi tartozás tökéjét is befizetheti, fölmaradván azon- ban a' földesurnak szabad akaratul a' tökét fölvenni vagy nem. Az utána szólott tiszamegyei vezér-szónok a' fentebbi indítvány helyességében osztozván, ezen tárgy ugymond igen nagy fontosságú, 's nem elégli azt, hogy csak fölötte szóljunk, hanem alkossunk üdvös tör- vényeket ez érdemben; szónok azt véli, hogy mielőtt a' törv. hozás kényszerítő módokhoz nyulna, ezzel némikép összeegyeztetve az engedvényezés által próbáltassék meg; hogy az eddigi törvény dus gyümölcsöt nem ter- mett, annak az volt egyik fő oka, mert a' mult törv.- hozás az örökvaltságra nézve két kivételt tett, ugyan is a' regálékra 's az urbéri hatóság iránt a' községek föl- desurokkal nem egyezkedhettek; minden esetre nagy akadály a' örök valtságnak, ha a' községek tovább is azuradalmi inspectiotul függenek, nem lesz ösztön, mi a' jobbágyokat kiváltságra ébresztené; hogy tehát üd- vös eredménye legyen az alkotandó törvénynek, erre minden esetben ügyelnünk kell, 's módot keresni azon baj elhárítására, mellyről még eddig a' törvény nem rendelkezett, ezt nemcsak jobbágy, de a' földesur érdeke is megkívánja; annál fogva a' b—i indítványon fölül ki- mondatni kívánta szónok, hogy a' kir. haszonvétele- ket, urihatóságot és az allodiaturákat is kölcsönös e- gyezkedés mellett földesurtól a' jobbágyok megválthat- ják, 's ezen elvek nyomán készitendő törv. javaslat szer- kesztésére kevés tagból álló ker. választmányt vélt ki- küldetni. — Egy kárpátvidéki követ megjegyzé: hogy mielőtt a' választmány kiküldetnék, szükséges a' kér- dés iránt tisztában lenni, 's a' választmányt utasítással, annál inkább, minthogy a' tárgyban mindenkinek van utasítása, ellátni. A' jelen permissiv törvénynek is meg van jótékony hatása. Szepes megyében eddig tiz helység váltotta meg magát, 's hogy a' törvény nagyobb gyümöl- csöt nem termelt a' hazában, annak egyik oka a' köz- administratióban gyökerezik; azt kell tehát szavazat ál- tal eldönteni: vajjon kényszerített, vagy engedvényes törvényt kívánunk e' a' RR. alkotni. Erre megjegyezte- tett, mikép a' választmányok eddig sem láttattak el uta- sításokkal, ezeknek kezeit előre meg nem köthetni, sem azt meghatározni nem lehet, hogy az örökvaltság kény- szerített, vagy engedvényes legyen, mert ez által a' küldök szabad rendelkezhetése szorítottatnék meg, majd ha a' munkálát készleszen, a' küldöknek haza fog kül- detni, 's azoknak szabadságukban fog állani, azt elfo- gadni vagy nem; illy vitakozások után oda vezérelte-

tett a tárgy, hogy többen szavazat által kívánták eldönteni: vajjon szükség-e a választmány kiküldetése vagy nem; mi meg is történt, a nagy többség igenre szavazott; úgy szavazat után nagy többséggel határozott el az is, hogy a ker. választmány utasítás nélkül küldessék ki. A választmányhoz a megyéből kerületenként 2, a városokból 2, a szab. kerületekből 1, és a káptalanokból szinte 1 tag fog választani. — Ezután az indítványok nyomán előkerült, hogy a jobbágyoknak saját szükségükre 64 itczés abroncsos edényben szabadon italt hozniok. E fölött némi vita kerekedett, némelyek, minthogy az 1836ki törvény nem világos s így sok visszaélésre szolgál alkalmul, azon mennyiséget meghatározatni sürgették; mások ellenben nem látták szükségét a meghatározásnak, mert általa a belkereskedés akadályoztatnék, és szavazat után az indítványt a nagy többség félrevetette; azután többen kisebb mértékűt, 16 itczét kívántak határozni, de a többség ezt is megszorításnak találván, szavazat után az eddigi törv. gyakorlat mellett kívánt maradni.

202d. orsz. ülésben a m. FRRnél aug. 22kén délelőtti 11. órákor országbir. ő excelja elnöklote alatt napirenden volt a t. RRnek a bányatörvénykönyv iránti 3dik üzenete, mely is végig tárgyalatván legtöbb pontban megtörtént a két tábla közti egység.

Aug. 22d. ker. ülésb. kezdetével a ker. elnökség báró Zervovay másképp Farkas Józ. folyamodását nyújtotta be, mellyben az, egy hitelbank-fölállításhoz saját tervét ajánlja a nemzetnek; az illető választmányhoz utasítottat. Ezután az urbérvizonyok változtatása iránti több rendbeli indítvány jöve tanácskozás alá, közülök csupán azokat említjük mellyek pártoltatást találtak. Így felírás által fog eszközöltetni az, hogy a jobbágyok sőt minden megszorítás nélkül szabadon, a boltbeli taksa lefizetése mellett árulhassanak, minthogy az földesuri kiváltságok nem tulajdonítatik. — Azután a H. k. I. rész 40. czimének azon rendelete, melly szerint a nemes jobbágyát birtokából kibecsültheti, minthogy ezen igazságtalan önkényes bánás által nemcsak a szegény jobbágy lesz földönfutóvá, hanem még az adó alapja is kisebbittetik, 24 szóval 23 ellenében ellőröl-tetett. A kisebbségben maradt megyék: Nyitra, Vas, Nógrád, Komárom, Bars, Somogy, Győr, Veszprém, Baranya; Fehér, Esztergom, Mosony, Bács, Thuróc, Abauj, Zemplény, Sáros, Ung, Szatmár, Szabolcs, Heves, Torna és Marmaros. Továbbá törvénybe fog iktatni, hogy a jobbágy téglát és cserépszindelyt szabadon égethet, úgy pályinkát és sert akónkint valamint serdölésztöt, melly kiváltságok a törvénynek nem tekintethetik, apróbb menaységben saját szükségére hozhat be. — Az uri tartozások megváltása a honoratorokra is kiterjesztetett. Végre Cs. indítványára a vízi és szárazmal-mokra nézve határozatba ment, hogy azok, meddig ki nem becsülthetnek, ha 1837. év előtt már fenállottak, azon takstát fizetik, melly 1836. évben divatozott, a később építettek pedig a mostant; azokra nézve pedig, mellyekre valamely különös kiváltság vagy szerződés van, annak értelmében fog tovább is maradni a taksa-fizetés. — Utóljára még az orsz. gyűlési szállások iránti III. d. üzenet hitelesített.

LEGUJABB. Az aug. 24d. frdi ülés öt rendű választmány-hitelesítés után Fiume és Buccari kerületek rendezését tárgyalá, mellyre nézve a frdi választmány jelentése fogadtatott el; kivévén a képviselők választásáról szóló pontot, melly úgy állapított meg, hogy a képviselők 1/3 da a polgárok, 2/3 da pedig a patriciusok közül választassék; az e napi ker. ülésb. két rendű üzenet-hitelesítés után az elnökség bemutató az urbéri örök-váltság tárgyában munkálendő küldöttség tagjaira választottak névsorát: Bezeredy (Tolna) Szentkirályi M. (Nagy), Pázmány D. (Komárom), Huszár K. (Nógrád), Pesty K. (Gömör), Szemer B. (Borsod), Szegheő J. (Csongrád), Tomcsányi J. (Békes), szab. kerül r.: Kovács S. (hajduker. köv.) k. városok: Amtmann J. (Komárom), Weber (Lőcse), káptalanokérül: Liphay Andor (poz. kápt.) Erre némely kérelmek szorgalmazta után az e napi orsz. rdi ülés két rendű választ hitelesített néhány nem csekély módosítással; az aug. 26d. ker. ülés az 1ső oszt. sérelmekről szóló frdi 2d. üzenetet tárgyalá s a megállapított pontok s a zsidók viszonyai ügyében kiküldött választm. jelentés köziratba bocsátattak, szab. községek iránti nézetekre nézve maradnak a RR előbbi véleményöknél, ezután a váltótörvények módosítása, gyorsírás, pesti tudom. egyetem és homeopathia forga szönyegen s felírás határozatott a gyorsírás és hasonzenvi tanszék s a pesti tud. egyetem állapójáról értesítés iránt, de a rendszeresített hivatal díjára nézve a pénzügyi választmány véleménye váratik be; a m. k. n. őrsereghez polg. ifjak alkalmaztatására iránt heves vita folyt, végre szavazás által a hivatalképesség fölötti határozásig halasztatott el e kérdés; az e napi orsz. rdi ülés a bünt. könyv 2d. részét vagy is büntető eljárást tárgyalá a VIII. fejezetig, mellynek hitelesítésekor elnök ő exc. eskütszék iránti nézetit hazánk jelen viszonyaira illesztés szempontjából nyomos beszéd-

ben adta elő, mindazáltal a ker. szerkezet megmaradt. Ülés végén több frdi üzenet bocsátatott köziratba.

Budapesti napló. Szombaton f. h. 24kén érdekes látványt nyújtott az emberbarátnak a helybeli vaknevelő intézet növendékeivel megyeházunk nagy teremében kir. tan. Schedius Lajos elnöklote alatt nyilvánosan tartott közvizsgálat. A beköszöntés az intézet egyik növendéke által magy. fogalmazta hittudomány; m. nyelvtan; olvasás magyar és német nyelven; német nyelvtan; természetört. és műtan; egészség-tan, irás, nyomtatás és próbairományok előmutatása; számvetés fejből és jegyekkel; földleírás és hazai történet; kézművek gyakorlata s előmutatása, hangszati előadás, s végre a jeleshek közti szokásos díjosztás. Délutáni 5 órákor gymnastikai gyakorlatokat adának a helybeli testgyakorló intézetben. Eredvényéről egészen csak jót és dicséretet mondhatni, mi az intézet szép buzgóságu tanítóinak méltó dicséretökre válik. — Vasárnap reggeli 10 órától délután 1ig az iparegyesületnek e lapokban is előre jelentett díjosztási ünnepélye foglalta el e teremet, A valóban nagyérdékű fényes ünnepély m. gr. Batthyány Lajos ur elnöklote alatt igen számos és változatos közönség előtt ment véghez, mit a megye, valamint Buda, úgy Pest városa részéről kiküldött hatóságok követségei még inkább díszesítének. A díjak arany- és bronz érdempénzék, ezekről bizonyítványok s végre dicsérő oklevelekből állottak. A pénztek egyegy tallér nagyságúak, egyik lapon a jutalmazottnak nevével, másikon a műipar jelképével díszesítve, esinos bársony béleletű tokcsákban, két nagy ezüst táczán s az oklevelek Landerer congrève-nyomdájából meglepő esinnal kiállítva, nemz. színű szalagokkal tekeresbe (rolleau) kötve, előre kirakattak az asztalra, helynéli az elnökség s díjosztó választmány foglalta helyet. A díjaztatandók az asztalok közötti téren ülének. Az elnök-gróf megnyitó beszéde után az egyesület jegyzője előadván a szóban levő tavalyi iparműkiállítás eredményit, és szakonkint elősorolván az abban képviselve volt iparágakat, s az ezekben magokat kitüntetteket, a helybeliek közül kiki maga személyesen vevé át az elnök kezéből illető díját; a vidékieknek a magokéi illető hatóságokhoz fogván küldetni. A budapesti jutalmazottak száma 78, a vidékieké 82, s így összesen 160a részesültek jutalmazásban s dicséretben. Fendobogott keblünk, látván, mint fog testvér kezét valahára nálunk is az értelmiség az iparral, s lehetlen elfojtanunk a méltánylat meleg érzetét azon lelkesek iránt, kik e szép testvérülésnek kezdőit, előmozdítóit s folytonos fentartóit. A magyarok istene éltesse őket, s éltesse azon derék iparosinkat is, kik a kézmesterséget az ész szellemzikkrajával egyesíteni indultak, s kikben mi oly sokáig pangott műiparunk reményleges jövőjének előhajtását üdvözöljük! Aznapesti 7 órákor a szinte előleg említve volt vízi ünnepély sok pompával kezdeték meg István gőzös fedelén, melly lobogókkal és színes lámpákkal ünnepileg ékesítve szép számu vendégeivel már kiuszott a Duna sikkjára, de a keletkezett szélvihar által a tervezett tüzijáték, s egyéb élekek csakhamar megsemmisítettek. A víz mindig ellensége volt a tüznek. — Pár nappal ezelőtt egy 10—12 éves fia a 3dik emeletben a lépcsőket világító lámpa kötelével játszadozott a elvesztve súlyegyenét, illy borzasztó magasságról a lépcsők alá bukott. Rövid kábulás után azonban fölegyenesült s minden baj nélkül a lépcsőkön ismét föl-ván-szorgott. Mily különös isteni gondviselés! de azért a lezke mit se vesítsen előttek borzasztóságából! — Ki nem emlékezik Vörösmarty legújabb olly eredeti mint sajátosságos genialis bordalára „Roszbor” mellyben hazánk négy első rendű borfajait olly humoros jlesen pad alá éneklé? Köztük természetesen az „egri” sem maradt, mire az egriek ns haragra lobbantva, az egri csaták s vitez Dobó dalnokát néhány aló valódi egri „ökövérrel” kívánák megczáfolni. Ez már aztán nemes boszu, dicső czáfolat. Rosz borért jó hor — nem rosz esere! — Figyelmeztetjük Olvasóinkat, hogy műkiállításunk még csak igen rövid időig lesz nyitva, kik tehát még meg nem látogaták, ne késsenek elmulasztani az alkalmat e heces képtár megtekintésével magoknak egy pár élvezetes órát szerezni. — A kisdudovó intézeteket M. orsz. terj. egyesület közgyűlésileg fölhatalmazott bizottsága Wargha István eddigi jeles igazgató leköszönte által megürült igazgatói h. vatalra, a népnevelési mint belletristikai irodalomban ismertes hazánkúat Ney Ferencz urat választá meg. — Vasárnap folyvást megtartja é-lénkségét, mellyel kezdődött s majd minden felől csak dicséretet halljuk azt s közvélemény, hogy árviz óta illy jó vásárunk nem volt. Különösen a gyapju az, melly pártal-nul jó áron kelt s némelyek, hírszerint majd felét nyerték az ezen áruezikkért fizetett vagy lekötött summá-nak. — Jövő vasárnap, mint sz. István királyunk emlékü-ünnepe nyolczadán a Josephinum kápolnájában, melly szentül első ap. királyunkat választá, bucsu leend, mi csak azért is megemlítettő, mert ez az egyetlen s első egyház Pesten, melly ap. királyunk nevére van szentel-ve. — Híre jár, hogy Margit szigetén ismét egy sirbolt-ra akadnak; régiség és történetbuvárinak új érdekes feladat! Ad vocem Sz. István; ez országos köz ünnepet a pesti polgári lövésztársaság is meg szokta ülni; az idej ünnepély azonban, körülmények miatt halasztatott sepi. első napjára, melly alkalommal táncvizigalom s ki-világítással összekötött fényes lakomát adand a városli-geti lődében; s minthogy az illető igazgatóság csak határozott számu belépti jegyeket szándékozik közre-bocsátani, figyelmeztetjük mind azokat, kik benne részt venni kívánnak, hogy jegyekről annak idején gondoskod-janak, Kirner József állávézsmester szervitateri boltjában. — Treichlinger műkereskedése nagy embersoka-

ságot esodit össze naponkintrakszokrónye előtt, mellyben két eredeti olajfestvény Dürer Albrechtől látható; ára 2000 pgó forint. — Suver első tüzijátéka a városligetben vasárnap a keletkezett szélvihar miatt nagy részint elmaradt. — Hartleben s Altenburger költségin megje-lent a Nemz. Könyvtár második folyamának 6d. füzeté Csokonay minden munkáinak folytatása s az új Külföldi Regénytar 2d. kötete, melly Tözsér czimű regény foly-tatása. Ezekkel mint vásárrival a szepmükedvelök úgy hisszük szaporitandani sietnek olvasmányi tárjakat. — A kisdudovó int. M. orsz. terj. egyesület Theréz városi Va-lero utczában fekvő új épületében sepi. 1jén regg. 9 óra-kor a budapesti kisdudovók eszmecseré végett ülést tar-tandnak, mellyre a n. é. közönség tisztelettel hivatalos. — Nemz. színházban Szombaton, aug. 31kén Szigligeti javára bérletszűnéssel: „Két pisztoly” ered. színmű 3 szak. Irta a jutalmazandó. Lendvay s a jutalmaztatandó műtázásuk előtt utószor lépnek föl. Fűredy Sobri ere-deti kedvencz dalát éneklendi.

Pestmegye tegnapelőtt kezd. évnegyedes közgyű-lésének eredményit legközelebb számunkban közlendjük.

Tornábul: mult hó 15kén végződött évnegyedes közgyűlésünkön kevés közérdékű tárgy kerülván elő, arrul e f. hó 18án tartatottal együtt tudósítom a t. cz. olvasó közönséget. Grammont, Skrbenszky és Wattman bb. kik honfúsítás végett ajánlottak, minthogy meg-yénknek a törvény azon szabálya szolgál sinórmér-tékül, hogy csupán a hazának kitünő érdemeket tett kül-földiek de azok díjmenten honosíttassanak, nem pártol-tatnak; Esztergommegye indítványa Kliegl gépe iránt, Krassó felszólítása a ruszkahegyi műtársulat sérelme tárgyában, Zaláé a gyorsírás tanításának az országos egyetemben eszközöltetése fölől pártoltatást nyertek; ellenben Csanádnek a marhalopás gátlására czélzó in-dítványa létesíthetlennel találtatván, tudomásul véte-tett; Pozsonynak a telekdij elfogadását ajánló felszó-lítása, előbbi határozat nyomán, a finansialis választ-mány tudósításának megérkezteig választmányhoz uta-sítottat. — Előkerülván ez uttal a követjelentések és Szatmár-németi felszólításánál fogva a s. k. városi fő-felügyelők is, e mellett olly jelenetnek vallánk tanuj, melly az állandó választ. némely tagjai mellékes okok befolyása alatt létét, vagy, mivel azon jelenet az utóbbi gyűlésen is előfordult, annak, mint tanácskozási csel-nek alkalmazását, gyaníttatja; ugyanis a választmány-ban majd közegyezéssel keresztülment a főfelügyelők elleni vélemény, azonban a következett napi gyűlésen már épen a választmányi tagok nyilatkoztak legtüze-sebben a megegyezésök mellett alakult vélemény ellen és a főfelügyelők mellett, és csakugyan a haladási párt is megoszolván e kérdésnél, oda dült el a dolog, hogy a főfelügyelők elfogadtatása utasításba ment olly megszorítással, mikép minden polgári állásra tekintet nélkül nevezessék s minden egész áll. szavazat után legyen egy főfelügyelő, de kiaz orsz. gyűlésen helyel s szavazattal ne birjon. Alkalmast nem lehetlen, hogy némelyeket a hivatalok szaporítása némi reményekre is jogosít! Egyébiránt Borsodnak a polgárképesség tárgyában a főrendekhez közelítés czéljából tett indít-ványa, határozatlansága miatt, mennyiben egyenlő ké-pességű személyek, ha a megállapított szám kijányza-nék, kisebb képességüekből kellene pótoltatnia, mi is-mét vagy önkénynek tárna kaput, vagy a polgárjog él-vezhetése vaksorsutal függene, el nem fogadtatván, a képviselő tábla előbbi véleménye mellett maradtunk; többire a módosított szerkezet fogadtatván el, egy több-évig hivataloskodott főpénztárnokunk ellen, ki az orsz. számvévo hivatal által már több ezer forintra hágo ősz-szegekben találtatott tartozónak, a mennyiben kebe-lünkben vagyona létezik, foglalás rendeltetett, mi pe-dig itteni birtokából ki nem telik, minthogy a szóban forgó egyed szomszéd megyében lakik, a hijányzandó őszszeg behajtása iránt ott tétetik intézkedés. Folyó hó 18ki közgyűlésben szönyegre jöt öt három rendbeli kö-vetjelentés nyomán, határozatott, hogy a melly közsé-gek magokat jobbágyi tartozásoktól egészen megvált-ják, azokban a földesuri hatóság is megszüntessék; a káptalanok ofsz. gyűlési szavazatára nézve pedig, mennyiben e tárgy is az országgyűlés rendelkezésébe vág, orsz. választ. kiküldetése eszközöltessék; a banya-tárgyban elváratik a földi eszrevétel nyomán a kö-szénrül készitendő javaslat, a négy ker. börtön, mint az orsz. gyűlési szállások iránti kerületi módosítások elfogadtatnak; de jövendőre csupán azon esetre fize-tendjük, ha az országgyűlés állandóan Pesten fog tar-tatni, minek eszközölése különösen utasításba is ada-tott. Az 1ső rész 4 Odik czime értelmében eszközölt ki-becsültes, vagy is inkább udvarosítás, egy előfordult esetben, a h. tanács által csupán a belső telekre szorít-atatván, s az e miatti sérelmünk a sérelmeket összesze-dő választmány által elvettetvén, annak fölvetelét ujab-ban sürgettetni rendeltük, valamint egyéb sérelmink

mibenléte felől is tudósítás kívántatik, az orsz. választ. névjegyzékének megküldése is utasításul adatván; Szabolcs megye felszólítása nyomán szinte utasításul adott annak eszközlése, hogy míg a kir. előadásokba foglalt tárgyak, azonkívül a magyarnyelv, vallás, népnevelés, bányászat, kerületek 's községek rendezése 's az előleges sérelmek dolga el nem intéztetik, 's ezekre nézve törvény nem alkotatik, az orsz. gyűlés el ne osztattassék. A kézmű-rendszer tárgyában készült választmányi munkálatra nincs észrevételünk; a' egyes tárgyuakra nézve pedig kívánjuk, hogy a' hordók mindennütt és így a' hegyalján is egész akó tartalmuak legyenek, 's hogy a' borkereskedésben is egyformaság létesítessék, aközámra legyen az eladás, és a' mértékek dolgát, ha egyebek elmaradnának is, még ez orsz. gyűlésen kívánjuk elintéztetni. Némellyek a' kerületi vál. által javasolt 32 itezés vékát kicsinylék, az eladásoknál e' miatt szaporodandó idővesztés miatt, a' belső személyek és más állandó fizetéssel ellátottakra nézve is a' javasolt változtatásul sok zavar eredendését jósolgatván, de ezen észrevételek többséget nem nyertek. Abauj a' v. törvényszéket Kassára tétetni ohajtván, felszólítása pártoltatni rendeltetett, valamint a' kisdudovó-intézetek is, de Lőcse város kérelme a' főfelügyelők ellen, előbbi utasításunk ellenkező lévén, nem nyert pártoltatást. Ez uttal ismét szóba hozatván a' kisebb megyékre nézve aránytalanul terhes orsz. gyűlési költségek dolga, erre nézve az ország minden megyéjéjra felszólítottatni rendeltettek, hogy a' kivált reánk nézve igen is terhes és nyomasztó aránytalanság megszűntetésére nyujtsanak segédkezet, akár az országgyűlési költségek tervezetben levő országos pénztárbuli fizettetése, akár a' megyék terjedékbeni kiegyenlítése által. Meglátjuk, bir é már az igazság valahára az ünérdeken diadalmaskodni! — Időjárásunk épen ellenkező, mint aratásra kellene, mert alig mulik el nap, hogy eső ne esnék, úgy hogy a' már korábban learatott gabna, keresztekben csirázásnak indult; pedig olly szűken fizet a' föld, hogy k ö z é p számításal, egy véka csak egy keresztet ad, abban is sok kárt tett a' szünetlen dühösködött szél, melly már két izben sok vesztést okozott az épületekben is, mint a' gyümölcsfákban, sőt az erdőkben is soha nem ért pusztítást vitt véghez. L. M.

Szatmármegyei közgyűlés. Aug. 13dikára rendkívüli közgyűlésre hivatának egybe a' megye Rdei. Tárgyul a' hirdetvényben a' Tiszaszabályozáshoz megkívántató közérő megrendelése 's ujjabb országgy. tudósítások voltak kijelelve első alispánunk által. Hogy a' mezei munka legsürgetősb napjaiban nagyszámu közönség gyűljön egybe, nem hittük; ehez járult, hogy a' közgyűlés ideje szerencsétlenül épen a' debreczeni vásár napjaira lön kijelelve; innen volt, hogy kik kevésbbé aggódók, vagy kiknek buzgóságuk 's éberségök kisebb mint Szatmár rendkívüli állapotá kövételé, a' gyűléstől elmaradtak. E' szemrehányás ugyancsak a' baloldal embereit érinti, mert a' conservatívek olly számmal 's olly rendezett sorban foglalának helyet a' teremben, hogy beléptünkkel egyszerre meggyőződünk, mikép a' Tiszaszabályozás 's országgyűlési tudósítás mögött törekvés lappang, mire sajátkép e' rendkívüli közgyűlés hihetőleg kiszámítva lön. Növelé még az aggodalmat azon körülmény is, hogy teremünkben ujjlag korteseket láttunk, noha nem nagy számmal, helyet foglalni. Egy meggyőződés azonnal általános lön, hogy Szatmárban, miglen így magára hagyatva van, még fegyverszünetről sincs szó, a' közgyűléstől majd egyik majd másik fél viszi el rovását 's várja az ujjnapot hogy fizetésre megjelenjen. Most a' fizetés sora a' conservatíveken volt, legalább úgy h i v é k ö k, kik a' baloldal néhány tagjainak közelebbi Bécsbe utaztáért igen felharaguvának. Első napját a' közgyűlésnek a' kitűzött tárgyak fölötti viták tölték be, miket teljesen el is végeztünk, úgy hogy már azt gondoltuk, hogy a' közgyűlésről el is oszlohatunk; azonban az első alispán másnapra ujjra gyűlésre hívott meg 's tisztába jöttünk, hogy még a' következő napon leend az, minek történetét kitűzték, mert annyi készület 's e' váratlan frequentia ingyen koránsem történhetik. Legelsőben a' Tiszaszabályozásra kirendelt kir. biztos levele 's csatolmányai olvastattak fel, mellyben az egy Tisza-átvágási vonalhoz megyei közérőt kíván rendeltetni. Felütöttük az 1840ki 10ik t. cikkét, 's a' kívánt átvágástul a' közérőt megtagadtuk most két okból 1) mert nagyobb mértékben látjuk magunkat terheltetve szomszéd Beregmegye ellenében, mint érdekelteve vagyunk 's 2) mert ingyen kívántatik tőlünk. Ezért felirunk a' nm. helyt. tanácsnak, hogy ez ügyet a' törvényben kijelölt eljárásra mélt. utasítani. Olvastattak ezután az országgy. tudósítások 's

ezekre a' megyei választmány véleménye. Azt gondoltuk, hogy az elnök nyilatkozata szerint, némelly új tárgyakban kéretik tán utasítás, azonban a' választmány véleménye felolvastatván láttuk, hogy nem új utasításról, de a' létezőnek lényeges változtatásáról van szó. Ugyan is a' városrendezési ügyben a' választmány — melly nálunk így csak gunyból neveztetik — egyszerűn minden motívum nélkül a' főrendi qualificatiokat 's a' főfelügyelőt elfogadja. Sértette a' baloldal ez eljárási mód 's nem maradt észrevét 's kevés ingerültség nélkül a' tanácskozás. U. B. csudálkozott, hogy a' követ eddigi utasításánál fogva, mivel az alkotmányos haladás ösvénye van a' követ elibe szabva minden kérdésben, hol specialis utasítása nincs, nem szavazott a' főfelügyelőkre. A' baloldal csudálkozott a' szóln, kinek tudnia kell, hogy a' főfelügyelőket a' mult közgyűlés el nem fogadta 's a' jegyző felvilágosítása szerint csak azért maradt ki az utasításból ennek világos említése, mert a' követ általában a' kerületi szerkezetre vala utasítva, mellyben az említve sincs. Felpanaszlák a' baloldal néhány tagjai, hogy a' követ jelenlétökben hat izben szavazott azon el v e k ellen, mellyek tudomásuk szerint utasításul adattak. Hiában nálunk az általános zavarban azt sem tudjuk, hol keressük a' hibát; minden eszköz pártzoldjában van, 's csak határtalan gyanakodás áradt el. Végre hosszú vita után R. I. indítványára közvetett választás tág alapu qualificatióval 's a' főfelügyelő ollykép fogadtatott el, hogy ezen hivatalnok köre törvény által teljesen határozassék meg, 's mig általa a' közigazgatás menete biztosittatik, semmi olly hatalom kezébe ne adassék, melly a' városok polg. szabadságának veszélyessé válhatik. Szóba jött még a' fumei 's bécs-debreczeni vasut kérdése is. Az elsőben sok bajt okozott D. E. gróf hírlapilag közölt véleménye a' fumei közlekedési eszközök iránt. Végzés lön, hogy a' követ a' közlekedési eszközök megválasztásában főleg figyelmezen a' szállítás olesóságára, mennyire eszközölhető, a' vízi közlekedésre legyen tekintettel, azonban mindenenk félretételével olly vállalathoz járuljon, melly a' Triestteli verzenyzésben Fiumenak biztosítsa jövődjét. A' bécs-debreczeni vasutra nézve az ország rendelkezési jogát kamatbiztosítás által ügyekessék megnyerni 's biztosítékokrul gondoskodjék, hogy a' tervezett vasut le Debreczenig valósággal létesíttessék. Másnapon a' jegyző könyv hitelesítése után szert fog főjegyző, 's nem kis bámulásunkra hosszú indítványul lép elő. Szerettem volna látni a' bölcs embert, ki beszéde 9/100 részéből megjósolta volna végét. Még nagyobb mesterség volna elmondani, mit mondott ő. A' földuzzadt szó-ár szétözlött nem ismérve korlátokat megyei fatumink minden mocsárain; onnan szedegette virágít felmagasztalásul annak, kinek számára e' demonstratio szánva lön. Ha e' szabálytalan barangolásban szokat megragadni lehet, ugy emlékszem, főispán, tisztujítás, pacificatio, voltak a' főcsatornák, miken az áradat szétömlék. Végén megértettük, hogy a' baloldal minden pontjaiban megsértette a' pacificatiót, mert a' mult gyűlésen mitsem közölve békekötő társaival, a' főispán ellen indítványt tőnek, sőt gyűlés után Bécsbe utaztak 's ott isten tudja mit mindent követtek el, mi a' pacificatio értelmével egy általában meg nem fér. Elmondá, hogy főispánunk ugyan lemondott, de még arról, hogy lemondása elfogadtaték, tudósításunk nincs, írjunk azért ő felségéhez 's kérjük meg, hogy lemondása ne fogadtassék el. Írjunk egyszersmind a' főispánnak, hol kimondjuk, hogy mi a' mult gyűlésen történt, az csak egy, párt egy fractio cselekvése. Szatmár Rdei most aug. 14kén annyira ragaszkodnak ő mlga bölcs, szeretett, áldott kormányzásához, hogy őt lemondása visszavételére kéri 's mivel a' megyét csak ő ismeri 's, e' felzaklatott megyében ujj főispán egyáltalában képtelen restaurálni, jöjjen le ő mlga minélelőbb 's vigasztalja meg a' Rket tisztujítással. Nincs még ideje illyszerű tanácskozás hű tükrét magyar közönségnek fölmutatni, annyit képzelhet mindenki, hogy alakuljon bármikép a' többség végállapodása, a' felzaklatott minoritas szabja ki az árt, 's az, kit illet, alig köszöni meg, minek díját ő olly drágán fizeti. Megkísérté ugyan a' baloldal egyik tagja ezt eltávoztatni vagy legalább felelt szelidíteni — kijelentvén, mikép ezt merő demonstrationak tartja, mire annyi készület lát, hogy a' létesítés akadályozása általában most lehetlennek mutatkozik. Hogy ennek e' gyűlésen tul következő vénye nem lehet, magas állásu férfiak szava kezeskedik, 's ha csak bucsuzóra van kiszámítva, ő valamint egyéb megtiszteltetést nem irigylet senkitől, ugy ezt sem. Most 1) igen erős hitében, hogy csalatkozni nem fog, deha még is csalatkoznék, bir annyi fegyverrel, mikkel ez ármányt is, ha az volna, széttepi. Felszólítja azért elvbarátit, hagnak most a' dolgokat mentőkre, jó idő 's kerül ismét a'

sor. Ezek ellenében tetszett az ellenfélnek tovább vinni a' tanácskozást 's mit a' sors ránk mért, betöltöttük teljesen. Belőle megtanultuk, hogy Szatmárban a' pártok keveset feledtek, keveset tanultak, csak kevés időre fáradtak ki, sőt a' jövődó már most még kétesebb mint volt, mert egyik conservatív pacificator nyilván föloldozá magát a' pacificatióban elvállalt kötelezettségtől 's böszülten olly fenyegetőző szavakat intézett ellenfeleikhez, melly a' híres decemberi katasztrófát idéző föl emlékeztetünkben. Minden kéz a' markolaton volt, egy percz 's fegyver villog ismét a' pártok feje fölött. Ennek egy orvossága van csak, mit kívülről kell keresni, egy ép olly energicus, mint igazságos főkormányzóban, mit isten mielőbb adjon e' szegény megyének. X. —

Ungnmegyei közgyűlés (Vége.) A' közgyűlés tárgyai fő vonalokban: 1) néhány kir. parancs, mellyek többnyire így végződnek, kérelme nem teljesítettik. "És ez már régen így foly, minél fogva ő felsége nem ok nélkül iralol olly értelemben, hogy szakadjon vége az orsz. gyűlésnek, mert az igazságszolgáltatás is szenved, miatta (s tán erszényünk is megérzi) 2) meghalt követünk Orosz Elek helyébe követ-választás lön elhatározva: mire nézve két felekezet alakult; egyik általjában nem kívánt több követet egynél e' rövid időre, másik pedig hatályosan törvényre 's gyakorlatra hivatkozva ellenkezőt sürgetett és nagy többséggel kivitta, minek nyomán miután az elnök jelenté, hogy e' részben a' főispánhoz irt levelére azon választ kapá, miként a' követválasztáson jelen nem leend, annak határnapja f. aug. 19dikére lön kituzve. E' tárgyban legnagyobb hatása volt azon észrevételeknek, mellyek haza rándult P. F. tettek, mint eldöntő erővel bírónak arra, hogy a' követválasztás elhatározatott. 3) Olvastattak az ugynevezett követjelentések, mellyeket közölni szerencsém nem lehet, mert olly élénk volt a' barátságos conversatio, mig az olvasás tartott hogy azt sem lehetett kivenni, minő tárgyuak, annyit azonban érthettem, mintha egyes követünk a' megyét kéré, hogy neki társat küldeni siessen. 4) Miután a' tisztujítás ideje is bekövetkezett 's a' közönség megpendité ennek is határnapját, elnök alispán jelenté, mikép ő eziránt is irt a' főispánnak, de választát még nem kapta. 5) A' főhg nádor levele, mivel magyar nyelven volt írva, a' Buttlerfele kamatok tárgyában, éljenzéssel fogadtatott. 6) Itt is kebelbeli tüzkármentő társaság akar alakulni a' szabolcsi mintára, hogy ne menjen külföldre ezért ispenz e' már különben is végtelenül szegény hazából. 'S meg kell vallanunk, ezen eszme magában egyike a' legüdvösbekeknek, csaka létesítés miatt esünk kétségbe; mert benne főtényezők a' szolgabírák, kik nálunk még olly sokféle hivaltal viselnek, hogy csakugyan valóságos ezermesterek, ha valamennyinek igazán megfelelni képesek, ugyanis, ö k a) ugyszólván fizetve nincsenek, b) még is egész vármegyéhez tartoznak barátságot mutatni, vagy is enni inni adni; c) tartoznak al-'s egyszersmind felszéki bírák lenni; d) az utakra felügyelni e) az adót behajtani; f) rendőrséget vinni g) közgyűléseken megjelenni, h) uriszékeken, alispáni eljárásoknál 's végrehajtásoknál ott lenni, i) és gazdálkodni; mi már maga is, kivált illy penzeten országban mint a' m i é n k, olly iszonyu föladat, melly minden erőket 's időket igényli, képzelhetni, miért van közlőnek aggodalma a' létesítés iránt. A' pénztárnok fizetése 200. p. forintban állapított meg, kit a' választmány nevezend, érette felelendő. 7) Bizonyos itélet lön a' kerül. táblától végbehajtásra hozzánk küldve, 's a' megye az illető sz. bíró bízta meg iránta; ki azonban jelen gyűlésen jelentvén, hogy ellenállásra talált 's hatalomkarért esedezett; melly alkalommal tétetett azon kérdés: vajjon kicsoda kérje a' hatalomkárt és hol? Határozatott: a' kiküldött sz. bíró a' megyétől (megkelljegyezni, hogy már egyszer régebb időben ellenállással élték a' fenforgó ügyben.) 8) Néhány idegen ur ismét honfúsításért folyamodott; 's én ujjra megvallom, mikép igen restelem, hogy jóllehet olvasgat az ember hírlapokat 's más eféléket; mind a' mellett is ezen uraknak nemcsak neveik de érdemeik is ismeretlenek. 9) Pozsonymegye levele az orsz. gyűl. szállások iránt. Erre már rég van utasításunk. 'S ha jól emlékszem, azon különöz véleményem volt iránta, hogy ha biztos és állandó orsz. gyűlési helyünk lenne, minden megye építne néhány szobát követeinek, mellyet egy közterv szerint kellene létesíteni stb. Egyébiránt azon kívánat, hogy más ingyen engedje hajlékát használni, legszembetűnőbb igaztalanság; mi tán eleinte onnan veheté eredetét, hogy a' magyar egyik nemzeti bélyege vendégszeretet volt. 10) Veszpremt Reguly Antal utasására segítségét szólt föl. Collecra határozatott. 11) Esztergomvgye ajánlatni kéri Kliegel gépészünket az orsz. gyűlésnek; 's némellyek, kik ugy értették, mintha pénzt kellene adni, morgani kezdének, hanem miután figyelmeztetének, mikép itt nem pénzről,

hanem csupán arról van szó, hogy a' nevezett gépész Esztergom rendei ajánlatni kívánják az orsz. gyűlésnek, a' morgás azonnal megszűnt 's ajánlatása elhatározott. (Ez természetesen pénzbe nem kerül.) A' követválasztásról pedig köv. jelentést kaptunk. Miután a' megye közönsége hivatalosan értesítve lön **Oross Elek** volt követünk haláláról, megyénk rendei a' követküldést szükségesnek látván, a' követválasztásra f. aug. 19két tűzték ki; melly időközben a' közvélemény oda látszott hajlani, hogy ifj. Tabódy Pál t. biró legyen követünk; mint is a' kitűzött napon a' megye rendei számosan össze-gyülekezvén, említett ifj. T. P. közakarattal meg is választott 's új követünk azonnal nyilvánítván forró kö-zönségét a' közbizalomért, mellyet benne helyezék, köte-lességének ismérte a' megyei utasításokat szentül meg-tartani 's a' haza közjára tehetsége szerint összemun-kálni, mit harsány éljenzések követtek. A' megye lel-kesbjei minden becsületes módot elkövetnek a' barátság helyreállítására, melly úgyszólván, egy időben örökre bú-csút venni látszék megyénktől. Aug. 20án vagy is sz. Istvánnapjánitt Ungvárt legkisebb élénkmozgalom nincs. Az idege, ha itt mulatna, nem hinné hogy Magyarország-ban van, hogy István a' magyarok első királya volt, ki nekik alkotványt adott, 's nemzeti ön állást; szóval ki ö-ket polgárosította, nem hinné hogy a' magyar nemzeti-ségre legkisebbet tart; mert nemzeti ünnepei úgyszólván nincsenek. Mi a' gyűléseken szép szavakkal tudjuk pen-getni a' nemzetiséget, illy nemzeti nagy napkor pedig ü-res a' város, csendes és közönyös; nemzeti ünnep nem kell, sem igazi nemzeti szellem 's nemzeti nagyság, csak szónok-virágok, hin tömjén 's hivatalka. A' hazafui ke-bel csak abban lel vigasztalást, hogy a' hírlapok legalább Budapesten ígértek István napra nemzeti ünneplést. Majd elvárjuk a' tudósítást ir gyanánt a' sebre, melly mind ad-dig vérzeni fog. Zombory L.

Spanyolország.

Cuba szigeten a' csöndet helyreállíták ugyan, de ezen műtét szomorú hatást idézett elő; hetenkint tuca-tostul végzik kizokat, kik az utolsó lázadásba vegyül-tek, mult héten tizenegy mulattot löttek agyon, vezé-reit a' mozgalomnak, kik rettenetlen bátorsággal men-tek halálra; köztük volt Placido költész, gyermeke egy fehér apa 's mulatt anyának. Halála előtti napon min-den ismerősitől versben bucsuzott el. Sohasem feled-hetem, mond tudósító, azon szép, nemes ábrázatot, mellyel vesztőpadra ment. Szilárd léptekkel egész nyug-ton haladt, sötét szeméit az előtte vitt feszületen nyug-tatá, maga- készítette imádságát fenhangon mondogat-ván. Bátorságát a' vesztőhelyen sem veszté el; mert bár négyezer löttek rá, mégis elég ereje volt így kiáltani fel: „isten hozzád, világ, te részvétlen, — tüzelj!” — Aug. 11d. némi csendzavargások történtek Madrid egyik külvárosában, 's verekedésre került a' dolog a' hajdani royalisták 's volt nemzeti testőrök közt. A' hatóság né-hányat elfogatott. A' Gaceta egy kir. határozatot nyil-ványít, miszerint a' bank a' kormányának aug. költ. 40 millió reat ad kölcsön. Az orsz. főhivatalok né-mi változásokról beszélnek, 's a' kiszemelt hivatalnokok azon felekezethez tartoznak, kik leginkább a' mérséki ol-dalhoz huznak. — A' kir. család 's Izabella gözösn

aug. 12d. Barcelonából elindult 's ugyanaz nap Tara-gonába ért. Megérkezte szerencsétlenséget idézett elő, mit rosz előjelnek tartanak. Egy tüzer vigyázatlansága miatt ugyanis, ki a' kikötőbeli álgutelepről ő felségét üdvözle, egy löporos torony meggyult 's a' levegőben szétroppant. Az okozott kár alkalmasint nem tetemes; a' barcelonai Verdá szerint pedig 4—5 tüzer meghalt 's 17. veszélyesen megsérült.

Anglia.

E' napokban a' londoni ténitőársaság gyűlést tar-tott, tanácskozándó a' taiti ügyek felett. Mondhatni, az egész ecclesia militans egybegyült, mert a' szónokok, kik egymás után fölléptek, 's köztük 10—12 lelkes, igen hevesen beszéltek. Pritchard diszhelye Smith elnök jobbján volt, de csak hallgatag néző szerepet játszott 's nyilatkozásra szólítottván válaszolá, mikép ő a' kormány szolgája 's Aberdeen pártfogása alatt levén gondosan kénytelen kerülni mind azt, mit surlódásra v. megsértés-re magyarázhatni. De a' többi jelen volt nem figyelt illy tekintetre 's erősen ótalmasz, mint hívek, a' protes-térikők sértett érdekeit, 's különösen ötven éves taitibeli hódításaikat, mégpedig olly kifejezésekkel, mellyek mind szava, mind módja sértő, 's kiméletlen volt. Eredvénye e' gyűlésnek az lön: mikép a' jelenlevők, mint a' taiti keresztény ténités baráti, jól megfontolt véleményeket azokban nyilvánítyják: mikép a' ker. ténités ügye Taitin mind addig veszélyeztetve van, míg ott francia párt-fogóság áll 's hogy a' prot. ténitők 's taitiak személy- 's vagyonbátorsága csak a' francia véduraság eltörlesztése által létesíthető, mellynek egyedüli célja a' kath. ténitőség megalapítása; 's hogy emlékiratot nyujtsanak a' királynéhoz, felhiva azt, mint az egész evang. — prot. ker. világot rokon véleményök 's részvétők nyilvání-tására, annyival inkább, mivel azon 100ezer ft. sterl. mit a' francia kormány évenként Taitira költ, nagyobb részt a' catholicismus terjesztésére fordítatik.

Franciaország.

Tangert aug. 7d. álguyzták, csupán a' francia szállások kiméltettek meg, a' többit mind semmivétek, tűz emészté meg, mi a' golyóktul megmaradt. A' tangeri erősségek romban fekszenek. Joinville hg, miután mun-káját Tangerben végezte, hajójival Mogador ellen in-dult. Bugeaud egyébiránt azon parancsot kapta, hogy az ellenségeskedést minden oldalról kezdje meg. Tehát egyszer már komoly hadkitörés. Három gözös 's köz-tük két korvett azon utasítást kapta, hogy Toulonbul a' marokkai partok felé induljon. A' kormány, aug. 16. érkezett hadi sürgönyeit hir szerint azért nem nyilvá-nyíttatja, mert azokban Joinville hg szárazföldi 's ha-jós sereg- pótlékot szorgalmaz, hogy szükség esetén tengerparti erősséget létesíthessen; mostani hajóhada pedig arra nem elég. A' francia hajók közt legveszé-lyesb állaspontja volt Argusznak, melly azellenfél tüztől legtöbbit szenvedett. Bugeaud hadseregével igen kritikus helyzetben volt: elől a' szultán fia vezérlése alatti csa-pat, balról Abdelkader, jobbról 's hátul szinte marok-kaiak, kikhez csatlakoztak a' szinre meghódított arab törzökek, 's így közre szorítva mind Dsemugazanat kis kikötőtül, honnan élelemezert kap, mind Orantól el-vágotott. A' párisi polytech. iskola növendékei fellá-

zadtak! E' fiatal emberek ugyanis, a' kormány által ki-nevezett új vizsgálóval nm elégtültek meg; Duhammel volt ez, az intézet igazgatója, 's ők azt állíták, hogy sa-ját tanítójok részrehajlatlan nem lehet, ugyanazért azon őt, kik vizsgálatot akartak tenni, vonakodott a' Duhammel előtti megjelenéstől; a' tábornok, ki egy-szersmind igazgatója ez intézetnek, elutasította őket; ekkor egy küldöttség jelent meg, nyilványítván, mikép társaik tettét helyeslik 's ezzel tömegestül oda hagyák az intézetet. A' kormány bezárta az intézetet. — A' Mo-niteur aug. 18d. sz. két kir. rendelet olvasható; egyik a' hadügyi tárczát ideigl. Mackau bárón bizza, másik pedig a' polyt. iskola növendékit elküldi. Mindkettő bő-vebb magyarázatot igényel. Soult marsall, midőn rá-bírák, hogy a' mostani miniszterséget alakítsa, azon föltét alatt tevő ezt, hogy dolgába tisztársai közül senki se avatkozhassek. 'S valahányszor távozott, meg-tartván a' hadügyek vezetését, e' végből mindennap hir-nököt kelle hozzá külden. A' fentforgó marokkai ügyek menetét azonban igen sulyosítja 's hátráltatja a' hadügy-miniszter távolléte. A' király szárnységét küldé hoz-zá, rábeszélni, hogy míg falun időzik, mondjon le a' hadügyek igazgatásáról; minek végre engedett 's Mackau így vette által ideiglen tárczáját. Kilépséről azonban Soult egyáltalában nem gondolkozik. A' polyt. iskola-beli növendékek daczoló szelleme 's a' köztük uralkodó radicalismus, már darab idő óta száka volt a' kormány szemében. Igy a' főlebbi eseményjő alkalmat szolgáltatott ez intézetet újra szerkeszteni. Az aug. 17d. miniszter-tanácsban, hol a' király maga elnökölt, a' jelen volt mi-niszterek mind oda nyilatkoztak, hogy intő példaul a' növendékeket el kell bocsátni 's az intézetet bezárni. E-gyébiránt a' kormány jövő iskola év kezdetével a' most elutasított növendékeket vissza szándékozik venni, de azon föltét alatt, hogy ez évi pályákat ismételjék.

H a y t l

Jul. 1jéről érkezett portau princei levél nagyon komor alakban festi az ottani körülményeket, jöllehet Guerrier tábornok elnöké választatása óta a' csend szinleg helyreállottnak látszik is. A' mulattoknak feke-ték elleni gyűlölete, kik a' szenvedett lealáztatásért bo-szút forralnak, mindinkább növekedni kezd, melly előbb utóbb rettentő módon fog kitörni, de a' melly még most a' mulattok romlására fogna kiütni. Mindkét párt, feke-ték és szinesek hiuz szemmel vigyáznak egymásra 's bármely pillanatban összeesapásra készen állnak. A' feketék czim-és rang-vágya naponkint növekszik. A' tábornokok száma csupán a' sziget egykori francia részében nemsokára száza fog szaporodni. Sz. Dom in-góban ismét lázadás ütött ki, mellynek következtében Santa-Ana nevű szerecsen választott elnöké.

Oláhország.

A' buzeoi főtörvényszék elnöke, születésére néz-ve bojár, a' diván által halálra ítéltetett. Ez ugyanis egy másik bojár neje iránti vétkes hajlamból, ennek férjét a' szó teljes értelmében egy czigány által agyon veret-te, miután többszöri mérgezési merénye nem sikerült. A' gyilkolásban a' nő is részes, hanem ez iránt a' diván határozatát még nem tudhatni.

É R T E S Í T Ő.

Papir-szállítási hirdetvény.

A' nm. magyar kir. udv. Kincstár ren-deletére a' mármaros kir. kamrai igazgató-ságnál három évre megkivántató követke-zendő papirmennyiség ugymint:

41.	Rizma nagy postapap. mire b. pénz	24
175.	— kanczelláriai	64
78.	— fogalmazási	25
4.	— medián	3
4.	— protokoll	4
12.	— kisebb boríték	4
9.	— nagyobb boríték	6
670.	db. táblapapíros (Bappendecl)	7

forint pgo pénz. Szállítása 1844dik év aug. 31kén a' mármaros kir. kamrai igazgatóság épületében tartandó nyilványos árcsökkenés utján kiadatni fog. Ezen árcsökkenésre írásbeli ajánlatok elfogadhatnak, mellyek a' fent ki-tett bánatpénzzel és azon nyilatkozattal, hogy az ajánló az árcsökkenési és szerző-dési föltételeknek magát aláveti ellátva, ár-csökkenést megelőző estéig a' mármaros kir. kamrai igazgatóság elnökének ezen felül irattal, papirszállítási ajánlat be-adandók.

Birói árverési hirdetés.
T. Pestmegyében keblezett Tápió-Bics-ke helységben birói foglalás alá vett

részbirtok, mellyhez tartozik 1 tágas la-kóház, és más három curialis fundus, négy taksás ház, másfél teljes jobbágy 8 zsellér, mintegy 142 hold szántóföld, 21 hold kaszálórét, 1 1/2 hold szőlő, 2 hold nádas, ezeken kívül, ha netalán a' végrehajtási somma ki nem telnék, még más rész birtokbul annyí szántóföld, mennyi szükség leend. folyó 1844d. évi sept. 11dik napján délelőtti kilencz óra-kor, a' helyszínen tartandó birói árveré-sen el fog adatni, mi is ezennel közhirül-téttetik. Kelt Pesten, aug. 8kán 1844. — Zlinszky János fősz. biró. 2—3

Tüzi lágú fa - eladástról hirdetvény.

A' nm. magyar kir. udvari kincstár rendeléséből közhirre tétetik: hogy a' megürült kalocsai érseki uradalomhoz tar-tozó sz. istváni tisztartásági kerületben, Baja szabadalmas m. városhoz közel levő O-pandur szigetben a' Duna partjára ki-hordva létezik 310; — felső Pandurban a' Duna partján 236 1/2 öszvesen 576 1/2 öl tűzilágúfa, melly is 1844 évi sept. hó 10ik napján szokott reggeli órákban Kalocsán az igazgatói irodában tartandó árverés utján a' többet ígérőnek azonnal kész-pénzfizetés melletta' körülményekhez ké-peszt nagyobb vagy kisebb részekben el-

fog adatni, felsőbb helybenhagyási joga fentartván a' nm. magyar királyi udvari kincstárnak. — Vásárlani szándékozők szükséges bánatpénzzel ellátva kített na-pon és nevezett helyre illendően hivata-losakul. 3—3

Tüzi kemény fa - eladástról hirdetvény.

A' nm. magyar kir. udv. Kincstár rendeletéből közhirre tétetik: hogy a' megürült kalocsai érseki uradalomhoz tartozó bácsi tisztartásági kerületben 479 öl tüzi keményfa, melly is 1844 évi sept. 10dik napján, szokott reggeli ó-rákban Kalocsán az igazgatói irodában tartandó árverés utján, a' többet ígérő-nek azonnali készpénz fizetés mellet a' körülményekhez képest nagyobb vagy kisebb részekben el fog adatni, felsőbb helybenhagyási joga fentartván a' nm. m. kir. udv. kincstárnak. Venni szándé-kozők szükséges bánatpénzzel ellátva ki-tett napon és nevezett helyre illendően hi-vatalosak. 3—3

Birkák eladása.

A' nm. magyar kir. udv. Kincstár ren-deletéből közhirre tétetik: hogy a' meg-ürült kalocsai érseki uradalomhoz tar-tozó bácsi tisztartásági kerületben az u-radalmi birka-nyájából 1844dik évi sept.

hó 4kén délelőtti szokott órákban, árve-rés utján, a' többet ígérőknek, kész-pénz azonnali fizetés mellett, Bács mező-városában, a' tisztartói lakban, kisebb részletekben is, el fognak adatni 241 db közönséges szőrű birták, mellyre a' vá-sárlani kívánók a' szokott bánatpénzzel ellátva illendően meghivattnak. 3—3

Gubacs- és makktermés.

A' nm. magyar kir. udv. Kincstár kir. rendeletéből közhirre tétetik, hogy a' megürült kalocsai érsekség uradalmahoz tartozó kalocsai és hajósi kerületben létező felső erdőben találtató gubacs és makk 1844dik évi termés mindegyik erdőt külön és külön a' gubacs - külön a' makktermés érve. Kalocsán az igazga-tóság iratmében f. évi sept. hó 12d. nap-ján, valasint a' sz. istváni kerületben létező erdőre nézve, ugyan a' gubacs és makk-termés azon sept. hó 16d. napján, a' tisztartói író-teremben, a' regg. szo-kott órákban, készpénz fizetés mellett, a' többet ígérőknek el fog adatni, Melly-re a' vásárlani kívánók a' szükséges bán-atpénzzel ellátva, e z e n n e l illendően meghivattnak. 3—3

Dunavizállítás: aug. 27kén 11' 9" 6" a' 0 fölött.